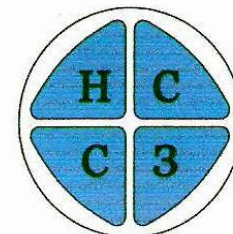

НОВИ СИНДИКАТ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ СРБИЈЕ

ПИБ: 108080360; МАТИЧНИ БРОЈ: 17834681
НАЗИВ ДЕЛАТНОСТИ: Делатност синдиката
ШИФРА ДЕЛАТНОСТИ: 94.20
ТЕКУЋИ РАЧУН: 160-389774-89 Banca Intesa АД Београд
ЗАСТУПНИК: Братислав Цветковић, председник
АДРЕСА: Ул. 7. јули 66, 18220 Алексинац

БРОЈ: 01-51/2014
ДАТУМ: 21.07.2014

- ВЛАДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
- НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
- СИНДИКАЛНОЈ ЈАВНОСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
- ЕЛЕКТРОНСКИМ И ШТАМПАНИМ МЕДИЈИМА
- ПРЕДСТАВНИЦИМА ЕУ У СРБИЈИ

ПРЕДМЕТ: САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ ПОВОДОМ ДОНЕТОГ ЗАКОНА О РАДУ

Поводом актуелних дешавања везаних за доношење измена и допуна Закона о раду Нови синдикат социјалне заштите Србије још једном јавно и одлучно протестује против доношења било ког закона, а камоли закона који у толикој мери практично и непосредно утичу на садржину и квалитет људског живота као што су закони из области рада и пензијског и инвалидског осигурања, без икакве претходно спроведене јавне расправе и могућности јавности и грађана да о томе буду благовремено упознати и искажу свој став пре доношења тих прописа. Одсуство јавне расправе усмерава грађане да своје ставове искажу једино путем грађанских протеста, а што ствара непотребне тензије у друштву. НССЗС сматра да такво поступање није у складу са прописима, а није ни примерено савременим демократским принципима организовања државе, нити је у складу са праксом поступања у ЕУ. О тексту предлога поменутих закона јавност и грађани у Републици су били упознати тек када су ти предлози утврђени на Влади, преко сајта Владе, и то један дан пре него што ће расправа о томе отпочети у Народној скупштини. НССЗС сматра да свако избегавање благовременог информисања јавности, путем јавне расправе, може само да значи или да државни органи имају страх од снаге својих аргумената и реакције грађана поводом тога, или тиме органи власти показују непримерену ароганцију и непоштовање грађана ове државе. Овај јавни протест се односи и на друге учеснике у процесу припреме нацрта измена и допуна Закона о раду – репрезентативне синдикате, и то због необјављивања - непубликовања материјала о коме се преговарало свих ових месеци.

Обзиром да од организатора генералног штрајка и протеста - Савеза самосталних синдиката Србије и Уједињених гранских синдиката „Независност“, ничим није био званично позван, као регистровани грански синдикат, да учествује у наведеним протестима и штрајку (већ је позив био упућен „грађанима и запосленима“), НССЗС није ни учествовао у протестним окупљањима и активностима које су они организовали, заказаним у време одржавања расправе у Народној скупштини, и о томе није доносио одлуке на својим органима.

НССЗС овим најоштрије протестује и против ничим утемељених и увредљивих јавних коментара неких високих представника власти, нарочито крајње непримерених изјава неких народних посланика, усмерених на генерализовану јавну негативну квалификацију свих регистрованих синдиката, без икаквих изузетака, и на дискредитацију места и друштвене улоге синдиката у друштву. Овим јавним, а за нас увредљивим коментарима, путем неоправдане генерализације неких лоших примера у неким од синдиката, се без икаквог доказа сви синдикати и синдикални представници стављају у исти кош, а и очигледно покушава да се синдикати прогласе за главне кривце за свеопште лоше стање у коме се наше друштво налази, а нарочито за веома тешко стање јавних финансија државе. Чланови НССЗС, а нарочито функционери који у њему раде потпуно волонтерски, се тиме сматрају нарочито увређеним, јер се ни на који начин од свог оснивања до данас нису непримерено понашали, нити су ичим допринели да буду проглашени за кривце за угрожавање опстанка јавних финансија државе, те буду предмет тих и таквих увредљивих јавно изречених квалификација.

НССЗС сматра да неки народни представници очито заборављају да су их управо ти и такви грађани и изабрали на те функције, да их исти плаћају својим новцем, као порески обвезници, и да им ниједан пропис ове државе не даје никакво право да непримерено, и без икаквих доказа, јавно карактеришу грађане. НССЗС нарочито сматра некоректним тезу да су запослени и пензионери, а који имају далеко најмања примања од свих земаља у окружењу а камоли у земљама у ЕУ, тиме што су примали плату односно накнаду за свој садашњи или ранији рад у складу са Уставом наше државе (правичну накнаду за рад по оцени органа власти), узроковали кризу у нашој држави. По тој логици, и аргументацији, највећи „злочинци“ према економијама својих држава су управо запослени и пензионери у Немачкој, САД, Британији, Шведској и др. најразвијенијим земљама, јер су њихове плате и пензије далеко највеће на свету. Не може по НССЗС-у бити кривац за стање у држави онај ко је легално добио неко право засновано на закону наше државе, већ је кривац онај ко је нелегално и несанкционисано од државе, и запослених, отимао оно што није по законима смео. НССЗС је против те замене теза, захтева да кривци буду кажњени без изузетка и да се истраже сви нелегални одливи новца из државе у „пореске рајеве“, као што то чине и највеће државе света (САД, Британија).

НССЗС је још у јануару месецу ове године, поводом суштински непромењеног тадашњег нацрта Закона о раду у односу на усвојени, оштро реаговао против тадашњег министра привреде, и указао и тада да запослени и пензионери нису кривци за стање у држави, већ су стварни и једини кривци многе пљачкашке а некажњене приватизације, толерисање многобројних пореских утаја, масовног нелегалног промета и рада на црно, нелегално и некажњено изношење преко 50 милијарди долара у „пореске рајеве“, нелегално претварање корпорацијског у лични капитал власника и енормно партијско запошљавање по многобројним непотребним агенцијама и јавним предузећима. Све то су омогућили сварни кривци – политичари из разних политичких опција, који су све то деценијама подржавали или толерисали.

У јуну месецу, пре обнародовања измена Закона о раду, НССЗС је поново реаговао изневши своје виђење и предлоге око начина регулисања у радноправном законодавству. Ти предлози су били управо усмерени за што скорије, целовитије, потпуније и једновремено усаглашавање нашег радноправног законодавства, и свих института, са стандардима и принципима који су у том погледу примењени у најразвијенијим земљама ЕУ. Целовито и

потпуно, а не парцијално, јер то онда има сасвим другачији смисао регулисања, јер управо значи и остварење базичних људских права грађана. Захтевао је да се то учини управо као у земљама које итекако цене добар и квалитетан рад, и адекватно кроз накнаде за рад вреднују стварни допринос запослених у стицању нове вредности и повећању капитала власника капитала, и у којима су принципи радничке партиципације, примереног социјалног дијалога, међусобног уважавања социјалних партнера и њихове друштвене улоге, поштовања стандарда и есенцијалних права на рад у складу са социјалном повељом, а нарочито правила рада и организовања компанија и поштовање принципа корпоративне општедруштвене одговорности, нешто што је сасвим нормално и основ свеукупне друштвене стабилности, поштовања права грађана и благостања. То су земље ка чијем свеукупном усаглашавању наша држава, по НССЗС, треба да стреми, а не земље у којима се масовно иста крше и грађани израбљују. На глобалном нивоу ЕУ то и такво одговорно понашање компанија је базични основ и за оцену равноправности у тржишној конкуренцији привредних субјеката, и такве компаније су нарочито цењене, јер доприносе свеукупној стабилности и просперитету ЕУ. НССЗС и даље сматра да једино такав Закон о раду, а не само парцијално и делимично усаглашавање са неким директивама које значе повлађивање послодавцима, говори да држава поштује све своје грађане, и запослене и власнике капитала, и да стреми социјално правичној држави благостања, која потпуно поштује сва права грађана, па тиме и права на раду и по основу рада.

НССЗС сматра да без истовремене и пуне примене европских правила корпоративног организовања, а нарочито правила о корпоративној општедруштвеној одговорности, и поштовања права на правичну накнаду за рад и права на достојанствени рад, овакав Закон о раду, онакав какав јесте, представља практичну капитулацију државе, која је на коленима, пред онима који су је и довели у овакво стање и све године урушавали – великом броју несавесних приватних власника капитала, а сада доминантног фактора за опстанак државе. Исти су се јефтино и долозно дограбили националног богатства, избегавали прописе, утајивали порезе, нелегално претварали корпорацијски у лични капитал, нелегално износили капитал из државе, израбљивали своје запослене кршењем њихових елементарних законских права, користећи веома тешку ситуацију на тржишту рада. Они су овим и оваквим законом практично амнестирани за сво то и тако дугогодишње друштвено неодговорно и криминално понашање, тако да сада то исто, а нарочито даље систематско кршење права запослених, могу да чине и у будућности, овај пут још интензивније и потпуно легално. Ово из разлога што Закон о раду нема нити један ефикасан систем да такво понашање приватних послодаваца спречи и санкционише, јер тешко да ће и даље, због кризе државе и зависности државе од тих и таквих послодаваца, постојати политичка воља да се уопште примењују санкције, које су постојале и по ранијем Закону о раду али нису примењиване. У светлу чињенице да постоји стање на тржишту рада какво јесте, и угрожавања егзистенције породица, тешко да ће било који запослени смети да у пракси користи права која су му деклараторно призната Законом, тако да ће то остати мртво слово на папиру, а нарочито да ће смети да уопште помисли да се организује у неки синдикат, који би штитио његова права. Са маргинализовањем улоге синдиката се губи једини инструмент који би ту функцију вршио, а држава преузима сву политичку и правну одговорност за свако кршење закона од стране послодаваца и несанкционисање тог кршења.

Очигледним покушајем да се кривица пребаци на другу страну, на запослене и синдикате, путем јавног проглашавања синдиката за главно зло у друштву, у чему веома интензивно учествује и већина „медија“ у Републици, се врши дестимулација запослених да користе своје Уставно право на синдикално организовање, као законски облик заштите својих права и интереса. Тиме се чини медвеђа услуга друштву у целини и стабилности његовог развоја, а што неће донети ништа добро нашем друштву у будућности. То ће само продубљивати и продужавати друштвену кризу, а наше друштво ће усмеравати ка даљем дивљању неконтролисаног либералног капитализма, а не друштву социјалне правичности. То може да личи на недостатак воље и снаге политичких фактора у држави за тежи пут, да се ухвате у коштац са стварним узроцима кризе, и одустајање од покушаја да се приступи решавању суштинских проблема на дугорочним основама, у складу са стандардима која важе у ЕУ, а у којој се од власника капитала јасно захтева да се одрекну дела профита ради друштвено одговорног понашања у интересу развоја друштвене заједнице у целини.

НССЗС са великим жаљењем мора да констатује да, по њему, овај и овакав Закон о раду, усвојен у Народној скупштини и парцијално усаглашен са неким директивама ЕУ, потпуно урушава институт колективног уговарања и снижава ниво права запослених, нарочито у реалном сектору (јер се одредбе о платама запослених ни не односе на запослене у јавном сектору), те да се тиме у значајној мери достигнути развој у колективном уговарању претвара у практично декларативни а не стварни институт радноправног законодавства. То је такође и случај са правом на синдикално организовање. Имајући у виду наше актуелне услове, и досадашње понашање послодаваца у нашој држави, тешко да ће тај и такав Закон, у одсуству социјалног дијалога и колективног уговарања, достићи прокламоване циљеве – допринос повећању запошљавања и привредном развоју и свеукупном развоју и добробити друштва. НССЗС јако сумња да се ће то десити, већ да је много извесније да ће послодавци то снижење права запослених, и њихову лошију и неизвеснију позицију и стање на тржишту рада, искористити само и једино за још веће личне профите, односно за интензивирање досадашње праксе, а не за даља улагања и осавремењавање пословања у интересу општедруштвене добробити. НССЗС сматра да то никако није добро за развој друштва, јер је добро позната чињеница да основ стабилности и друштвеног просперитета најразвијенијих држава у ЕУ представљају управо плате запослених које су покривене колективним уговорима, а које су знатно више од плата запослених које нису њима покривене, и то они третирају као слабост.

У датим околностима Закона, који је усвојен у Народној скупштини а још није ступио на снагу, а које су делом последица и дугогодишњих покушаја неких од синдиката у погледу непринципијелних пактирања или с органима власти или са неким од асоцијација послодаваца, односно грешкама у процесу преговарања, НССЗС сматра да је једини излаз у механизмима које Устав и Закон о раду установљава, а то је да радничке организације инсистирају на пуном остваривању колективних и индивидуалних права запослених, гарантованих Уставом, међународним конвенцијама и ратификованом Ревидираном европском социјалном повељом, користећи за то установљене законске механизме, укључујући и међународна тела и органе.

У том смислу Нови синдикат социјалне заштите Србије захтева:

1) од репрезентативних синдиката за територију Републике, као законом овлашћених субјеката, да што хитније покрену преговоре за закључење новог Општег колективног

уговора, са јасно дефинисаним минималним ценама рада за одговарајућу сложеност посла, у складу са међународним класификацијама (ИСЦО 08 и ИСЦЕД 11) и принципима које важе у многим државама ЕУ, и са повољнијим начином и условима остваривања права запослених, у складу са чл. 8. ст. 2. Закона о раду;

Овим би се утицало да чланови репрезентативних удружења послодаваца, прихватањем или неприхватањем тих преговора, и испуњењем своје законске обавезе у том погледу, јасно и недвосмислено искажу да ли им је основни циљ свеукупни напредак друштва у целини, или им је једини циљ што већи и што бржи лични профит њихових чланова, без имало бриге за државу и друштво у целини и свеукупни ниво права грађана и поштовање достојанства запослених. Тиме би практично показали да ли су социјално одговорни субјекти или нису, и да ли су оправдано или неоправдано заслужили одређене погодности које им садашњи Закон о раду пружа. Тиме би исти недвосмислено показали и да ли су искрено привржени социјалном дијалогу, као базичном принципу на коме почива ЕУ, или су заступници тога једино када је то у њиховом материјалном интересу, а да их други друштвени интереси уопште не занимају, те да у том смислу нису поуздан и искрен фактор коме треба повлађивати давањем олакшица.

Таквим чином би се јасно и Влада навела да искаже свој недвосмислени и практични став шта сматра социјалном правичношћу у стицању и дистрибуцији националног богатства и шта сматра правичном накнадом грађана за рад, и у којој мери треба поштовати грађане и њихов стварни допринос у стицању нове вредности, а и одговарајуће вредновати њихова а и општедруштвена улагања у образовање и стицање знања. Тиме би јасно Влада исказала и шта је за њу тржиште радне снаге, како га она види и како цени права грађана, као учесника на том тржишту, односно практично би показала да ли је њен циљ изградња социјално правичне државе, засноване на поштовању права и достојанства грађана, и одговарајућем вредновању знања на тржишту рада, или је њен циљ држава са огромним бројем сиромашних, минимално плаћених, грађана и групе енормно богатих власника капитала.

2) од Владе да што пре предузме мере из њене надлежности да примени 10 принципа из UN Global compact-а и UN Guiding principles on business and human rights, УН принципе достојанственог рада, Ревидирану европску социјалну повељу, а такође и иновiranу ЕУ стратегију за корпоративну социјалну одговорност (CSR), и да ефективним мерама активно промовише и установи практичне стандарде и параметре корпоративне социјалне одговорности у Србији, нарочито у односу на остварење уставног права грађана на правичну накнаду за рад и друга Уставом гарантована права грађана, те да практичним мерама установи предност друштвено одговорних компанија у приступу пословима који се финансирају из новца пореских обвезника (у поступцима јавних набавки).

У том смислу НССЗС сматра да је обавеза Владе, да не би њени усвојени документи о достојанственом раду и другим правима и слободама грађана били само деклараторно (папиролошко) залагање без суштинске воље за применом, као први корак, да у доказивању посвећености томе истражи и санкционише да ли можда неко од народних представника у Народној скупштини, као власник привредних субјеката односно послодавац, евентуално крши достојанство својих запослених исплаћујући их све у висини минималне зараде (кршећи њихова права на правичну накнаду за рад), и да такво друштвено неодговорно понашање тих власника капитала, а народних представника, на адекватан начин санкционише. НССЗС сматра

да би то био први, почетни, корак да се таква промоција компанијске друштвене одговорности практично докаже, и да је крајње неморално ако би се открило да неко, ко представља грађане и од њих је плаћен, флагрантно крши права грађана, који својим радом који доприносе стицању личног капитала тих представника народа или високих државних функционера.

НССЗС је већ више пута изнео и своју иницијативу да се увођењем система привилегованог вредновања у поступцима јавних набавки, да предност компанијама које запошљавају више запослених на територији Републике, и исплаћују плату запосленима већу од просечне у бранши. Ово сагласно принципу да је морално и оправдано да онај ко више доприноси друштву има предност у трошењу државних пара, а не фирме „ташна и машна“ или фирме које своје раднике плаћају на минималну зараду.

На крају, Нови синдикат социјалне заштите Србије износи и свој недвосмислени став, заснован на јасним одредбама чл. 2. ст. 2. Закона о раду (које нису измењене), и чл. 1., 2. 4. и 5. Закона о платама у државним органима и јавним службама (који, као посебни закон, уређује начин утврђивања плата, додатака, накнада и других примања запослених у јавним службама), а и на досадашњим ставовима Уставног суда Србије, да се одредбе чл. 47. Закона о изменама и допунама Закона о раду, не примењују на утврђивање додатка на плату на име минулог рада запослених у установама социјалне заштите, већ се у том погледу примењује чл. 5. ст. 1. тач. 1. Закона о платама у државним органима и јавним службама, који уређује начин утврђивања тог додатка на плату, и који јасно дефинише да је додатак за минули рад додатак за време проведено у радном односу без икаквих законом установљених ограничења. У погледу осталих додатака на плату, сагласно ставу 2. истог члана Закона о платама у државним органима и јавним службама, се примењују општи прописи о раду (Закон о раду и колективни уговори).

У нади да ће органи власти и репрезентативни синдикати за територију Републике Србије уважити изнете ставове и захтеве Новог синдиката социјалне заштите Србије,

с пуним поштовањем,

ПРЕДСЕДНИК НССЗС:

Братислав Цветковић, С.Р.